

17.6.2011

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 15.4.2011 (OM 13/41/2010 ja OM026:00/2010)

KANSALAISALOITETTYÖRYHMÄN MIETINTÖ

Vireillä olevan perustuslain muutoksen (HE 60/2010) 53.3 §:n mukaan vähintään viidelläkymmenellä tuhatta äänioikeutetulla Suomen kansalaisella on oikeus tehdä eduskunnalle aloite lain säätämiseksi sen mukaan kuin lailla säädetään. Työryhmän ehdotus (oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 21/2010) sisältää tähän liittyvän ehdotuksen kansalaisaloitelaiksi. Lisäksi laki sisältäisi tarpeelliset, Euroopan unionin sääntelyä täydentävät säännökset Euroopan unionin kansalaisaloitteen tekemisestä.

Kansalaisaloite sisältäisi lakiehdotuksen tai ehdotuksen lainvalmisteluun ryhtymisestä sekä ehdotuksen perustelut. Aloitteen vireillepanija valitsisi, kumpaa aloitemuotoa asiassa käytettäisiin.

Kansalaisaloitetta tukevat allekirjoitukset eli kannatusilmoitukset kerättäisiin paperimuodossa tai sähköisesti tietoverkossa. Kannatusilmoitusten kerääminen tietoverkossa edellyttäisi niin sanottua vahvaa sähköistä tunnistamista. Lisäksi keräys tietoverkossa edellyttäisi turvallista, Viestintäviraston hyväksymää tietoteknistä järjestelmää. Vaihtoehtoisesti aloitteen vireillepanija voisi käyttää oikeusministeriön ylläpitämää verkkopalvelua allekirjoitusten keräämiseksi. Kannatusilmoitusten keräys olisi toteutettava kuuden kuukauden kuluessa.

Työryhmän esitys on vuotta 2012 koskeva budjettilaki. Oikeusministeriölle tulisi alustavan arvion mukaan osoittaa 200 000—500 000 euron lisärahoitus edellä mainitun verkkopalvelun perustamiskustannuksiin. Lisäksi verkkopalvelun ylläpidosta aiheutuisi pysyviä kustannuksia, jotka muodostuisivat järjestelmän teknisestä ylläpidosta ja järjestelmän hallinnollisista kuluista. Teknisen ylläpidon kulut olisivat työryhmän arvion mukaan noin 15 prosenttia järjestelmän perustamiskuluista. Hallinnolliset kulut muodostuisivat järjestelmän hallinnollisesta ylläpidosta sekä kansalaisaloitetta koskevasta neuvonnasta ja opastuksesta. Työryhmän mukaan hallinnollisten tehtävien hoidosta muodostuisi kustannuksia yhden henkilötyövuoden verran asiantuntijapalkkauksella.

Lisäksi verkkopalvelussa käytettävä vahva sähköinen tunnistaminen maksaisi jokaiselta tunnistustapahtumalta 0,12—0,14 euroa. Nämä kustannukset tuli-

sivat oikeusministeriön maksettaviksi verkkopalvelun käyttökuluina. Siten esimerkiksi yhden kansalaisaloitteen allekirjoitusten keräys verkkopalvelussa maksaisi 5 000—7 000 euroa. Verkkopalvelussa voisi olla samanaikaisesti allekirjoitettavana useita aloitteita.

Ehdotukset kansallisten ja Euroopan unionin kansalaisaloitteiden tueksi annettujen allekirjoitusten tarkastamisesta Väestörekisterikeskuksessa edellyttäisivät, että viraston tulisi saada vähintään vuosille 2012 ja 2013 yhden henkilötyövuoden resurssilisäys valtionhallinnon tuottavuusohjelmassa sille määriteltyyn henkilötyövuosikehykseen. Väestörekisterikeskuksen lopullinen resurssitarve selviäisi, kun kansalaisaloiteinstituutio ja siihen liittyvät menettelyt ovat vakiintuneet.

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtiovarainministeriöllä ei sinänsä ole huomauttamista ehdotuksen aineellisesta sisällöstä. Valtiovarainministeriö ei kuitenkaan puolla oikeusministeriölle ja Väestörekisterikeskukselle ehdotettuja yhden henkilötyövuoden resurssilisäyksiä. Ehdotetut lisätehtävät tulee hoitaa tuottavuusohjelman mukaisten hallinnonalakohtaisten henkilötyövuosikehysten puitteissa. Vireille tulevien kansalaisaloitteiden määrä on valtiovarainministeriön käsityksen mukaan myös siinä määrin epäselvä asia, ettei näitä tehtäviä varten olisi muutoinkaan tarkoituksenmukaista lisätä oikeusministeriön henkilökuntaa pysyvästi.

Tietojärjestelmän perustamis- ja käyttökustannuksiin valtiovarainministeriö ottaa kantaa vuotta 2012 koskevan talousarviovalmistelun ja vuosia 2013–2015 koskevan kehysvalmistelun yhteydessä myöhemmin kuluvan kesän aikana.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä sijainen,
alivaltiosihteeri

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
- budjettiosasto (Ijäs, Inha, Koponen, Salmi)
- hallinnon kehittämisosasto